

Docentenhandleiding Alles over Bach

verrijkingsopdrachten voor het voortgezet onderwijs

Inleiding

De Nederlandse Bachvereniging zet zich met hart en ziel in om Bachs muziek met de wereld te delen: Bach voor iedereen! Wij doen dit op verschillende manieren. In het onderdeel *Alles over Bach* op onze website bieden wij voor een groot publiek verrassende achtergrondinformatie over de bijzondere musicus Bach en zijn werken.

Speciaal voor het voortgezet onderwijs ontwikkelden we verrijkende opdrachten bij *Alles over Bach*. Met deze opdrachten maken de leerlingen kennis met het fascinerende leven van Bach, zijn bijzondere werken en zijn betekenis voor de (klassieke) muziekwereld. Wie was Bach? Wat maakt zijn composities zo bijzonder? Wat waren zijn favoriete muziekinstrumenten? Maar ook: Welke rol speelt muziek in jouw leven? Welke werken van Bach ken je (onbewust)? Hoe zou je de muziek van Bach recenseren?

De opdrachten sluiten aan bij de vakken muziek, geschiedenis en bij CKV. Sommige opdrachten passen door hun werkvorm bij het vak Nederlands. Ook passen de opdrachten goed in een culturele of historische projectweek.

Wij wensen u en uw leerlingen veel muziekplezier met *Alles over Bach*.

Doelgroep

De verrijkende opdrachten zijn bedoeld voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs met de vakken CKV en/of muziek. Bij elke opdracht staat aangegeven voor welke leeftijd de opdracht geschikt is en bij welk vak het aansluit.

Doelen

De opdrachten prikkelen de leerlingen zich te verdiepen in het leven en de muziek van Bach. Ze sluiten voor de onderbouw aan bij de volgende kerndoelen:

50. De leerling leert op basis van enige achtergrondkennis te kijken naar beeldende kunst, te luisteren naar muziek en te kijken en luisteren naar theater-, dans- of filmvoorstellingen.

52. De leerling leert mondeling of schriftelijk te reflecteren op eigen werk en werk van anderen, waaronder kunstenaars.

Bovenbouwleerlingen kunnen een verslag maken voor hun kunstdossier.

Alles over Bach in de praktijk

Na een klassikale introductie kunnen de leerlingen zelfstandig met een of meerdere opdrachten aan de slag. Er is geen vaste volgorde. In onderstaande overzicht staat de belangrijkste informatie per opdracht. Op basis van onderstaand overzicht kunt u een keuze maken.

Thema	Opdracht	Groep	Vak(ken)	Tijd
Leven	De leerlingen maken een tijdlijn met hoogte- en dieptepunten uit het leven van Bach.	Onderbouw	Muziek / Geschiedenis	15 – 50 minuten
	De leerlingen onderzoeken wat de rol van muziek was in het leven van Bach en in hun eigen leven.	Onderbouw	Muziek	15 – 30 minuten
	De leerlingen onderzoeken hoe een orgel werkt.	Onderbouw	Muziek	15 – 50 minuten
	De leerlingen omschrijven de emoties die bij een muziekstuk horen.	Onderbouw	Muziek / Geschiedenis	15 minuten
Karakter	De leerlingen maken een tinderprofiel voor de weduwnaar Bach.	Onderbouw	Muziek	20 minuten
Erfenis	De leerlingen verdiepen zich in de Barokstijl.	Bovenbouw	CKV /Muziek	20 minuten
Componeren (muzikale retoriek)	De leerlingen zoeken voorbeelden van muzikale retoriek in muziek van Bach en in hedendaagse kunstvormen.	Bovenbouw	CKV /Muziek	20 – 40 minuten
Componeren (tophits)	De leerlingen recenseren een muziekstuk van Bach.	Onderbouw Bovenbouw	CKV /Muziek/ Nederlands	20 – 40 minuten
Erfenis	De leerlingen ontdekken dat ze onbewust al best wat werken van Bach kennen.	Onderbouw Bovenbouw	CKV / Muziek / Nederlands	20 minuten
Grote werken: Johannes Passion	De leerlingen luisteren aria-fragmenten en beantwoorden vragen over de instrumentkeuze.	Bovenbouw	CKV / Muziek	15 minuten
Grote werken: Matthäus-Passion	De leerlingen luisteren enkele fragmenten met koren en recitatieven en beantwoorden hier vragen over.	Bovenbouw	CKV / Muziek	30 minuten
Grote werken: Die Hohe Messe	De leerlingen luisteren fragmenten en beantwoorden vragen over polyfonie.	Bovenbouw	CKV / Muziek	15 minuten

Tips voor klassikale introductie:

- (Digitale) mindmap over Johan Sebastian Bach: wat weten de leerlingen al over hem?
- Laat enkele muziekfragmenten horen van Bach: herkennen de leerlingen de muziek? wat vinden ze van deze muziek?

Organisatorische tips

- Bepaal vooraf of de leerlingen zelf de opdrachten mogen kiezen of dat u een selectie maakt.
- Als de leerlingen niet allemaal dezelfde opdrachten doen, zorg dan dat ze de resultaten met elkaar delen. Bijvoorbeeld in de vorm van een mini-postermarkt. Elk groepje maakt een poster over hun opdracht.
- De opdrachten zijn zowel geschikt voor individueel gebruik als voor groepswork. Zo kunt u bijvoorbeeld ook een select groepje individuele leerlingen met de opdrachten aan de slag laten gaan. Bijvoorbeeld als voorbereiding op hun profielwerkstuk.
- Bespreek vooraf wat de beoordelingscriteria zijn als u een beoordeling aan een opdracht wilt geven.

Meer Bach in de klas?

Kijk [hier](#) voor een actueel overzicht van ons aanbod voor het onderwijs.